

Oponentský posudek diplomové práce Heleny Kalfářové Přípravné třídy na základní škole

Rozvoj a fungování přípravných tříd při základních školách nabývá na významu, jak se zvyšuje zájem veřejnosti i pedagogických pracovníků o tyto třídy. Autorka práce tedy zvolila aktuální téma, jehož zpracování může přispět k osvětlení některých mechanismů fungování těchto tříd a ke zmapování jejich přínosu při vstupu žáků se specifickými vzdělávacími potřebami do základní školy. Autorka pracuje s hypotézou, „že přípravné třídy poskytují efektivní formu předškolního vzdělávání pro děti s odkladem školní docházky“, a předpokládá, že „tato speciální forma vzdělávání usnadní dětem vstup do prvního ročníku základní školy“. Předmětem jejího zájmu jsou rovněž „způsoby vzdělávání a vymezení forem a metod práce“ v přípravných třídách.

Práce je členěna do tří částí. První část je zaměřena na vymezení pojmu „dítě předškolního věku“ a popis specifík tohoto vývojového období s odkazy na příslušnou odbornou literaturu. Následně autorka vymezuje pojem „školní zralost“, vhodně jej odlišuje od pojmu „školní připravenost“ a věnuje se oblastem vývoje jedince, v nichž se školní zralost a připravenost projevují.

Ve druhé části práce se autorka zabývá podstatou přípravných tříd v České republice, jejich historií a současným stavem. Popisuje legislativní rámec, na jehož podkladě jsou přípravné třídy zřizovány, i změny, k nimž v současné legislativě týkající se přípravných tříd dochází. Ozřejmuje návaznost Rámcového vzdělávacího programu a Školních vzdělávacích programů, které jsou určující pro práci pedagogů v přípravných třídách.

Stěžejní část diplomové práce tvoří třetí kapitola obsahující výsledky vlastního výzkumného šetření autorky. V případové studii popsala fungování konkrétní přípravné třídy při ZŠ v Chodově. Cílem výzkumu bylo ověření přínosu přípravné třídy a směřovalo ke zjištění, zda vzdělávání v přípravné třídě usnadní vstup dětí do prvního ročníku základní školy a jakým způsobem zvládnou první rok školní docházky.

Autorka zvolila kombinaci výzkumných metod, která zahrnovala tři pozorování čtyř vybraných dětí v přípravné třídě během jednoho školního roku (na začátku, uprostřed a na konci vzdělávání), dále rozhovor s učiteli, kteří se po vstupu těchto dětí do ZŠ stali v následujícím školním roce jejich třídními učiteli, a konečně dotazníkové šetření, při němž oslovila 40 pedagogů v dané oblasti a 40 zákonných zástupců dětí, jež přípravnou třídu absolvovaly. Touto kombinací metod dokázala komplexně zmapovat názory zainteresovaných osob a podložit je vlastním pozorováním skutečného pokroku dětí z přípravné třídy. Výsledky šetření jsou v diplomové práci přehledně prezentovány.

V závěru práce autorka konstatuje, že její původní hypotéza byla potvrzena, „došlo ke značnému posunu u všech sledovaných vzorků. Potvrdila se efektivita absolvování přípravné třídy a usnadnění následného vstupu do prvního ročníku ZŠ.“

Po stránce kompoziční je práce výborně zpracována s přehlednou strukturou a logickým členěním kapitol. Výjimečně se objevují pravopisné a stylistické chyby (např. str. 33 „Z tohoto počtu byli vybráni zástupci dvou dívek a dvou chlapců.“).

Nabízí se otázka, podle jakých kritérií vybrala autorka čtyři sledované děti. Vzhledem k tomu, že v práci je prezentována jako „zásadní“ informace o rozvodu rodičů jedné z dívek, který dle pedagoga ovlivnil její výkon při daném pozorování (str. 38), je možné diskutovat o vlivu rodinného prostředí na úspěšnost dětí, které v této diplomové práci nebylo na jiných místech zmiňováno.

Domnívám se, že diplomová práce Heleny Kalfářové splnila svůj cíl a podala strukturovaný přehled o způsobu organizace a fungování přípravné třídy.

Práci doporučuji k obhajobě a doporučuji ji ohodnotit klasifikačním stupněm **výborně**.

Starý Plzenec 26. 5. 2019

Mgr. Růžena Písková, Ph.D.
oponentka